

Modré Vánoce

Neměla mnoho přátel. Lesbická orientace trefně zkombinovaná s poruchou sítnice jí nedávala moc šanci stát se oblíbenou lvicí salónů. Nicméně, žila svůj život tak odevzdaně a realisticky, že v něm nacházela uspokojení i smysl. Původní povolání knihovnice už vykonávat nemohla, ale docela dobře zvládala práci v domově pro seniory. Tam ji měli rádi, snad jim uniklo, že je tak trochu menšinová.

Jednoho sychravého odpoledne jsme se potkaly v rozbředlém parku na konci ulice. Já jsem omrzele venčila psa a ona měla chuť na romantickou zkratku na cestě z práce. Ani jedna jsme netušila, že na parkových cestičkách bude sníh, a ještě ke všemu mokrý a těžký jako cement. Lámala jsem si hlavu, jak dlouho bude doma trvat absolutně mokrému psu, než uschne, a najednou mne oslovila zmoklá postava brodící se sněhem naproti mně.

„Tedy paní doktorko, jestli jsem dnes někoho chtěla potkat, jste to právě vy,“ pronesla. Nebylo to hlaholivé nadšení, co znělo z jejího hlasu, ani formální lichotka. V tom lehce ochraptělém a posmutnělém hlase byla zcela v pozadí upřímná radost a snad i uspokojení z náhodného setkání s dávnou známou. Šly jsme k nám domů, Lenka si zula promáčené lodičky a stulila se v křesle s hrnkem grogu. Já naslouchala a starala se o to, aby nám třem, tedy Lence, psu i mně, bylo dobře. Vždyť je advent, to mají lidé být plni radostného očekávání Vánoc.

„Víte určitě moc dobře,“ začala Lenka lehce popotahujíc, „že se stává, když máte někoho ráda, že uvěříte, že tenhle vztah nemá chybu a že je to navždy. Je mi skoro padesát a já jsem pořád stejně naivní, jako když mi bylo dvacet. Prostě, seznámila jsem se se Simonou, která byla po nějakou dobu hvězdou mého života. Je v invalidním důchodu, přestála náročné léčení rakoviny. Do práce se vrátit nemohla a jinou nehledala, protože trpí těžkou chudokrevností. To má za následek určitou zpomalenost a únavu. Za čas jsem se k Simče nastěhovala, také tak trochu, abych jí pomohla. Můj byt jsme pronajaly, a tak jsme si po finanční stránce žily dobře. Jezdily jsme na dovolené - já nebyla u moře už patnáct let - pořídily jsme si psa, všechno mé bylo její a naopak. Před čtrnácti dny jsme se rozešly. Já bydím přechodně u své staré matky, než se mi uvolní byt. Simona si ponechala psa a televizi, ostatní jsme si spravedlivě rozdělily. Jsem teď úplně na hromadě, což si nemohu dovolit. V Domově, kde pracuju, se chystají Vánoce, a to víte, jakkoliv mne ty letošní Vánoce fakt nezajímají, musím být fit,“ pokouší se Lenka pod slzami o úsměv.

„Lenko,“ snažím se přesvědčivě, „Vánoce nemohou za to, že jste se rozešla s partnerkou, ať už jsou ty důvody jakkoliv bolestné a nečekané. Nenechte si ukrást svoji radost!“

„Žádnou radost nemám. Vidím čím dál hůř, a jestli to takhle půjde dál, přijdu o svou práci. Mojí matce je přes osmdesát, je panovačná a přestává o sebe dbát. Můj vlastní byt je obsazen a holka, kterou miluju, mne akorát zneužívala a už to nešlo vydržet. Jakou radost si nemám nechat ukrást, prosím vás,“ fňuká našťavaně Lenka.

„Nebudu vás poučovat. Prostě si uděláme program a vy mi pak řeknete, jestli jste měla radost, jakkoliv vám vaše ztráty nebudu umět nahradit,“ navrhuji, nevšímajíc si Lenčina pochybovačného výrazu.

Adventní čas, který mě opět pohltil svou nabídkou naděje, víry a lásky, jsme s Lenkou strávily tak, že

jako odměnu za všelijaké kvaltování jsme si určily společně strávené soboty. Byly jsme na adventním výletě se zrakově postiženými, který skončil prohlídkou výstavy s ukázkou výroby adventních věnců a vánočních ozdob. Dále jsme si dopřály návštěvu Českého muzea hudby s vánočním koncertem. Byly jsme také ve Veletržním paláci podívat se na moderní umění. Pro tuto příležitost jsem ke společnému prožitku pozvala i svoji asistentku, která nám pomohla vnímat nebo i vidět to, co bychom samy s naší zrakovou výbavou nezvládly. Zúčastnily jsme se tvořivé dílny, kde jsme vyráběly reliéfní vánoční pohlednice. Za zmínku stojí i návštěva pizzerie, kde jsme si dopřály dobrou večeři a italské červené. K tomu jsme ještě stihly normálně chodit do práce, starat se o své blízké a občas i něco uklidit nebo upéct, v míře, která nám byla příjemná. Cukroví jsme pekly u nás, aby Lenka nepropadala sebelítosti. Můj manžel nám k tomu chystal svažené víno a něco slaného, abychom to neměly tak těžké. Hodný člověk, je ten můj manžel. Ponechal nám tu lehčí část vánočních příprav.

„Na Štědrý večer jsem si vzala službu,“ oznamuje Lenka, abych si snad nemyslela, že se chce nějak vnucovat k nám. „Nacvičily jsme s babičkami koledy a vánoční příběh v kostýmech. Zaangažovala jsem pro to i svou matku, která se na představení těší. Bude hrát zlou hostinskou,“ lehce se ušklíbne Lenka. „Ještě musím sehnat mimino a aspoň jednoho dědečka ukecat, aby vzal roli mlčenlivého Josefa. Když se mi to podaří, někteří se přidají, aby dělali tři krále nebo pastýřský kompars,“ líčí Lenka zaujatě a téměř nadšeně.

Poslední adventní neděli jsme šly do Národního divadla. Dávali Dobře placenou procházku, a my si obě vzpomínaly na Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra v Semaforu. Tam bylo toto představení mnohem méně výpravné, ale zato v době, kdy byla chytrá kultura vzácnější než diamanty. Po představení jsme přemýšlely, kam půjdeme, abychom si darovaly nějakou tu radost v trojrozměrném formátu. Obě jsme měly s sebou malý balíček ovázaný ozdobnou stužkou, a těšily se na předání někde v kavárně. Na prostranství mezi Novou scénou a budovou Národního divadla stál krásný, modře nasvícený vánoční strom. Vyjímal se na tom místě nádherně, ale zdálo se, že si ho málokdo všímá. Kolemjdoucí spěchali s očima upřenými ve směru tramvajové zastávky. Řekly jsme to skoro najednou: „pojdme, půjdeme k tomu modrému stromu a popřejeme si.“ U stromku byl nějaký obrubník nebo snad kamenná lavička. Obě máme poruchu vidění v šeru, a tak vlastně ani nevíme, na čem jsme to seděly. Nic jsme neříkaly, koukaly jsme na modře rozzářený strom a každá z nás myslela na své věci. Pak mne napadlo zeptat se:

„Máte radost, Lenko?“

„Jo, dá se říct, že mám. Nic z toho, co jsem tento advent prožila, si nenechám ukrást. Dala jsem vám do balíčku cédéčko s Beethovenovou Devátou. Neberte to jako nějaké klišé, ale jako důkaz toho, že člověk může mít opravdickou radost z člověka, aniž by nutně museli být partneři, příbuzní nebo tak něco.“

„Vánoce jsou super, když máme modrý strom,“ odpověděla jsem trochu nelogicky. Nikomu to však nevadilo.